

Irakurlegoa

Orain dela hiruzpalau urte, ZERUKO ARGIAko irakurleen artean, % 33 baseritarrak omen ziren. Hau datu bat da, datu bat baino ez, baina datu esankor bat aldizkari horretan idatzi behar duen edonorentzat.

Ez da hau, segurutik, ANAITASUNAREN kasua. Kaletarrek, euskaldun berriek, alfabetatze tadeetan ari-tuek, ikasleek, unibertsitariak eta bestek kopuru* handi bat osatzen dute aldizkari honen irakurleen artean. Horrez gainera, ANAITASUNAK krisialdi, aldaketa eta tirabira askotxo ezagutu ditu; eta ba dirudi, oraindik darraikion irakurle multzoa nahiko atxikia* zaiola.

Edozein modutan, irakurleek aldizkaria baldintzapeetzen dute, eta baita, alderantziz, aldizkariak irakurlea mugatu ere. Hala eta guztiz ere, aldizkari batek mugatu baino zabaldu egin behar du; eta, zabalkunde horren arabera,* kazeta baten ezagugarrikerik berezietako hori ez da zenbaterik irakurriko duen, zenbaterik irakur dezakeen baizik. Kazeta bat talde batentzat egiten bada (eta Euskal Herrian, egiten da), talde horrek bakarrik irakurriko du; baina, jakina, orduan ez da kazeta bat, boletín edo halako zerbait baino. Espainiako kazetari ospetsu batek esana duenez: "Escribir para tertulias y amigos es, en el mejor de los casos, antiperiódico".

Izan ere, arrisku guztien gainetik, kazeta batek unibertsal zentzua behar du gorde. Zenbaiterik esan dezake, kazeta batzuk ba dutela errurik gizonen batasun ezaz —eta honetaz euskaldunok ba dugu zer esanik, zoritxarrez—; baina, hala ere, hoiei erantzun behar genieke, kazetaritarik gabe ez dela posible giza eta herri harremanik elkartu eta bateratzea.

Azken hitza

Oinharrizko eta elkarren nahas- eta lokarri diren lau planteamendu hauez gainera, funtzio eta lekukotasun ezak, interes popular faltak, Elizaren eragin soberak,* egunkaririk ez izateak, "kazetari" ez denak idazteak eta beste hainbat eta hainbat ajek* mugatzen dute gure kazetaritza; eta hoietako bat ere ez zaio ANAITASUNARI arrotz.

Hala ere, akats guztien gainetik, bat nahi nuke batez ere amaitzeko gogorarazi, hots,* legalizazio kontua. Eta, edozeinentzat ulergarri izan dadin, ikastola mugimendurekin gonbara dezakegu.

Periodismo mailan, euskal kazetaritza parbulario-tan ari da, eta gutienik E.G.B. eman behar luke.

Ikastolak andereñoak eta irakasle tituludunak sorterazi dituen bezalaxe, kazetaritzak periodista eta redaktoreak erakarri behar ditu.

Ikastetxeak eraiki behar izan diren bezalaxe, teletipoak eta gainerako ekipoak behar ditugu; eta ikastolak legetu direnez gero, euskal kazetaritzak beste horrenbeste egin behar du, bost edo hamar urte barru iraun nahi badugu behintzat.

Gaur egun, irakurlego eskasak eta diru ezak ekipo profesional bat mantentzen ez dutela esateak ez du ezertarako balio. Planteamendua alderantziz egin behar da. Bere autofinantziazioa teknika eta profesionalismo hutsez posible egingo duen periodismo bat sortu behar dugu. Ez, ezertan hasteko, noiz irakurlegoa ge-

hituko den zain egon; zerbait egin, irakurlea gehitu eta interesarazteko baizik. Hau litzateke, Euskal Herria sortu zeneko kultur iraultzarik positiboenetakoa. Bestela, gureak egin du!

ANAITASUNA dateke,* agerian behintzat, Hego Euskal Herriko aldizkaririk pragmatiko eta antisentimental-keratsuenak. Fruitua eman diezagula!

Luis A. ARANBERRI

ANAITASUNAREN irakurleak

ANAITASUNAREN abonatuak nor den, zer egiten duen, zein adinetakoa* den, zein joeratakoa den jakitea, benetan interesgarri litekeela uste dugu. ANAITASUNAREN irakurlea gaztea da, esan ohi da; irakurle hori abertzale eta aurrerazale dela esan ohi da. Eta, darduzkagun datuekin, hala dela pentsatzeko eskubiderik ba dugu.

Oraingoz segurtasun osorekin esan dezakeguna da, ANAITASUNAREN irakurle hori geografikoki non aurkitzen den. Normala denez, ANAITASUNA Bizkaian eta Gipuzkoan hartzen da ia osorik. Muga pasatzen duten aleak ehun inguru dira bakarrik; eta Nafarroa eta Arabara doazenak, bakoitzeko ehun baino gutiago.

Irakurle gehienak Bizkaian eta Gipuzkoan izateko fenomeno normala da oso, eta erraz esplikatu daitekeena. Bestalde, gainerako aldizkari eta liburu guztiekin ere bendintsu gertatzen da. Hala ere, ANAITASUNAREN irakurleak hirutik bi bizkaitarrak dira. Euskal irakurleak Gipuzkoan Bizkaian baino errazago aurkitzen direla jakinik, bistan da geografikoki Bizkaian Gipuzkoari baino latuagorik dagoela ANAITASUNA. Azpimarkatzekoa da puntu hau. Problematika ez da bereziki bizkaitarra. Euskara ez da bizkaitarra. Eta, hala ere, Bizkaian saltzen da gehienbat ANAITASUNA. Agian,* esplikapen bakarra abonatuaren bilaketa bati pat* Bizkaian egin dela da. Ba dirudi, bestalde, azken abonatuaren artean gipuzkoarrak direla nagusi.

ANAITASUNA hiri handietan eurrez* hedatzen da. Bilbon, esate baterako. Bizkaikoen artean, Bilbon daude % 30 abonatu. Hurrengo, baina askoz ere urrunago, Algorta, Ondarroa, Durango, Gernika, Bermeo datoz (denek ehunetik gora dituztela).

Gipuzkoan ere Donostia da nagusi, eta askotariki izan ere. Gipuzkoako abonatuaren artean % 33 edo hartzen du Donostiak (baina zifra absolutuetan Bilbon erdi inguru). Donostiaren atzetik Eibar dator, abonatu askorekin hau ere. Gainerako herriek ez dute gehiegi, Zarautz batek esaterako.*

Baserrietan baino kalean ANAITASUNA gehiago irakurtzen dela esaten badugu, gure aldizkariaren joera ezagutzen duen inor ez da harririk. Baserriko problematikari eta horren giroari baino askoz ere egokiago erantzuten dio ANAITASUNAK hiri giroan euskaldun moderno izan nahi duen gizonari eta gizon horrek egin gura lukeen gizarte moduari. Bai hizkuntzaren aldean eta bai gaiarenetik.

Joan ALTZIBAR